

Konsultat kombëtare me të rinjtë për iniciativën KOMRA

Beograd, Serbi

16 prill 2009

Konsultat i organizoi organizata joqeveritare Fraktal. Pjesëmarrësit (31) – studentë dhe nxënës të shkollave të mesme – aktivistë të Fraktal, nga iniciativat qytetare dhe të Iniciativës së të Rinjve për të Drejtat e Njeriut, debatuan në kuadër të katër grupeve punuese, të cilat i formuan propozimet, përfundimet dhe sugjerimet e përbashkëta. Fjalët hyrëse i mbajtën Shukrije Gashi (Partners Kosova Center for Conflict Management, Kosovë), Andrej Nosov (Nisma Rinore për të Drejtat e Njeriut, Serbi) dhe Filip Pavlovic (Fraktal, Serbi).

Pjesëmarrësit në konsulta e mbështetën theme- limin e KOMRA. Studentët, nxënësit e shkollave të mesme dhe aktivistët (veçanërisht ata më të rinjtë) të organizatave joqeveritare, duhet të kenë një rol aktiv në lobim për themelimin e KOMRA, dhe që të ndihmojnë në realizimin e aktiviteteve të ndryshme të komisionit Mendojmë se kjo iniciativë është jashtëzakonisht e rëndësishme, prandaj ne, si organizatë por edhe si individë të mbledhur në kuadër të organizatës, do të mundohemi maksimalisht që të japim kontributin tonë edhe në arritjen e rezultateve konkrete dhe në suksesin e iniciativës. Në këtë kontekst, absolutisht mund të llogaritni në ne.

Deklaratë: Srđan Vezmar, Programi për Dialog të të Rinjve, Serbi, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, 16 prill 2009.

KOMRA duhet të parandalojë mohimin e mëtutjeshëm të krimeve dhe manipulimin me viktimat, dhe të zgjidhë problemin e viktimave Dëshirojmë të arrijmë, gjegjësisht, të parandalojmë mohimin e krimeve, të cilat duhet të pranohet se kanë ndodhur, duhet të pranohet ekzistimi i shkeljeve të të drejtave të njeriut gjatë viteve të kaluara, dëshirojmë të parandalojmë manipulimin me viktimat e shumta, dëshirojmë të zgjidhim fatin e të zhdukurve, pra, të mbi gjashtëmbëdhjetëmijë njerëzve për të cilët nuk dihet nëse janë të gjallë apo të vdekur, pra, dëshirojmë që ta kuptojmë këtë.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Serbi, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, 16 prill 2009.

KOMRA do të kontribuojë në krijimin e bashkëpunimit dhe të miqësisë ndërmjet të rinjve në rajon dhe në kthimin e besimit në institucionet e shteteve

Dëshirojmë të krijojmë bashkëpunim dhe miqësi ndërmjet të rinjve nga të gjitha këto shtatë shtete që këtij rajoni, nëpërmjet, le të themi, shkëmbimit kulturor, udhëtimeve studimore, shkëmbimit të studentëve, shkëmbimit të nxënësve, dëshirojmë të krijojmë kulturën e sundimit të ligjit dhe të gjithë asaj që lidhet me demokratizimin e shtetit, pra, të dëshirës për respektimin e ligjit, përfshirjen më të madhe të njerëzve dhe të popujve në proceset politike.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Serbi, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, 16 prill 2009.

Për promovimin e KOMRA të shfrytëzohen aksionet nëpër rrugë, fushatat mediale dhe të përfshihen figura publike

Gjithashtu, për ngritjen e vetëdijes publike janë të domosdoshme edhe mediat, dhe fushata mediale tejet të organizuara, madje dhe agresive.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Serbi, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, 16 prill 2009.

Pse jo edhe figurat mediale, sepse kemi parë se amerikanët kanë një fushatë shumë të fuqishme sa i përket çështjes së mbështetjes së kandidatëve nga figurat mediale, andaj kjo sigurisht se do të kishte jehonë të mirë.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Serbi, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, 16 prill 2009.

Duhet të organizohen fushata për mobilizimin e të rinjve përmes fushatave mediale dhe aksioneve nëpër rrugë. Në fushatat mediale duhet të përfshihen të rinjtë, figura të njohura dhe aktive, të cilat do të promovojnë – përgjithësisht - se ç'është KOMRA dhe përse është e rëndësishme KOMRA. Gjithashtu, duhet të organizohen diskutime televizive, debate ose pjesëmarrje të të rinjve në emisione televizive.

Deklaratë: Grupi Punues Peru, Serbi, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, 16 prill 2009.

Për forcimin e përkrahjes në themelimin e KOMRA të shfrytëzohet edukimi i bashkëmo-shatarëve: aktivitetet e organizatave të të rinjve, grupet në internet, muzika, stripi, filmi

Ajo që quhet qasje 'face to face', ose edukimi i bashkëmoshatarëve. Gjatë bisedës në kuadër të grupit tonë pati propozime që, për shembull, të ekzistojnë orë edukative të cilat do të mbaheshin nëpër shkollat. Se a do të gëzonte përkrahje kjo gjë apo jo, nuk është e rëndësishme, megjithëse edhe kjo është një prej mënyrave. (...)

Pastaj, të angazhohen të rinjtë që do të punojnë në mbledhjen e nënshkrimeve. Këtë mund ta bëjmë edhe ne, pjesëmarrësit e konsultave në KOMRA, duke biseduar me miq face-to-face, duke u treguar se ku kemi qenë, çfarë kemi bërë, dhe në këtë mënyrë t'i nxisim edhe ata që të përfshihen në mbledhjen e nënshkrimeve. Po ashtu, është shumë me rëndësi të përfshihen edhe organizatat studentore dhe të të rinjve, siç janë zyrtarët për të rinj, numri i të cilave është në rritje në gjithë Serbinë.

Deklaratë: Grupi Punues Peru, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Pjesëmarrësit propozojnë themelimin e Foru- mit të të Rinjve për propagandimin e KOMRA.

Do të ishte mirë që në kuadër të këtij koalicioni të formohej një forum i veçantë i të rinjve, i cili me aktivitetet e veta do të përcillte aktivitetet e komisionit.

Deklaratë: Grupi Punues Afrika Jugore, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Të organizohet një konsultë rajonale me të rinjtë, e cila do të përmblihte propozimet e konsultave kombëtare.

Kemi një propozim, që pas këtyre konsultave rajonale dhe lokale me të rinjtë, të organizohet një konferencë që do të mblihte të gjithë pjesëmarrësit e konsultave të deritanishme dhe ku do të aprovohej propozimet e përbashkëta. Pra, do të mundoheshim që t'i përmblihdhim të gjitha propozimet nga konsultat rajonale dhe lokale me të rinjtë dhe atëherë do të mundoheshim që ta aprovonim një listë të përbashkët të propozimeve të grupeve të të rinjve.

Deklaratë: Grupi Punues Afrika Jugore, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Organizata për të drejtat e njeriut, juristë, psikologë, punëtorë social, nëpunës të bashkësive fetare dhe të rinjtë, duhet të jenë të përfshirë në aktivitetet e KOMRA

Pra, ne nuk deshëm të merreshim me atë se sa anëtarë do të duhej t'i kishte KOMRA, e as me mënyrën e përzgjedhjes së anëtarëve, por në realitet me atë se kush duhet të marrë pjesë në punën e tij. Pra, të rinjtë, studentët, aktivistët e organizatave joqeveritare, pastaj përfaqësuesit e organizatave joqeveritare që merren me të drejtat e njeriut, si dhe njerëzit që kanë mjaft përvojë në punën me grupet pakicë, dhe që në fakt luftojnë për të drejtat e njeriut. Mandej, është tejet me rëndësi që të përfshihen juristët, psikologët dhe sociologët. Gjithashtu, biseduam edhe për rëndësinë e përfshirjes së kishës, gjegjësisht të përfaqësuesve të bashkësive fetare. Ndikimi i tyre do të duhej të ishte i limituar dhe i kontrolluar ashpër, edhe pse ndoshta nuk do të duhej të përfshiheshin në vetë punën e komisionit, por vetëm gjatë konsultave.

Deklaratë: Grupi Punues Peru, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Të përfshihen bashkësitë fetare në programin e përkrahjes së viktimave

Nga marrja në pyetje e viktimave e dimë se në Ballkan ekziston një numër i madh i zonave rurale, dhe njerëzit që jetojnë atje zakonisht kanë një nivel më të ulët të arsimimit. Në ato zona kisha ka ndikim të madh në njerëz, prandaj edhe mendoj se viktimat do të kishin mjaft besim pikërisht në kishë, dhe se përfaqësuesit e bashkësive fetare do të mund t'i nxitnin viktimat që të flasin, që të tregojnë për atë që iu ka ndodhur atyre.

Deklaratë: Grupi Punues Peru, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

KOMRA duhet të përbëhet prej shtatë anëtarëve, nga një anëtarë prej secilit shtet. Zgjedhjen e anëtarëve duhet ta konfirmojnë parlamentet kombëtare.

Një nga propozimet është që komisioni të ketë shtatë anëtarë, bazuar në numrin e shteteve që do t'i mbulojë komisioni. (...) Iu mbetet parlamenteve të shteteve të rajonit që ta konfirmojnë emërimin e

atyre personave. Pra, në përputhje me procedurat e caktuara, të konfirmohet në kuvend zgjedhja e tyre, sepse mendojmë që në këtë mënyrë do të kishim dhe do t'i jepnim një fuqi shtesë gjithë këtij procesi.

Deklaratë: Grupi Punues Afrika Jugore, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Duhet të krijohet kriteri për përzgjedhjen e anëtarëve, i cili do të jetë universal për të gjitha shtetet, përveç që secili shtet do të ketë të drejtë që t'i zgjedhë anëtarët e vetë të komisionit.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Anëtarët e komisionit duhet të jenë persona jopartiak, që kanë kredibilitet dhe besim në gjithë rajonin.

Kredibiliteti, besimi dhe neutraliteti janë më të rëndësishmet. Pra, duhet të zgjidhen njerëzit në rajon të cilëve njerëzit do të mund t'iu besonin dhe në të cilët ata kanë besim. Ata do t duhej të jenë individ që... si të them... nuk janë... nuk kanë... si të shprehem.. që nuk mbretëron ndonjë mendim negativ për ta dhe që nuk ishin të përfshirë... që janë persona jopartiak... edhe pse, natyrisht se kurrë një njeri s'mund të jetë i përkryer.

Deklaratë: Grupi Punues Peru, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Zgjidheni një përfaqësues nga Serbia, dhe do të shihni se do ta dojë gjithë rajoni, kurse ne s' do ta duam. Për këtë arsye mendoj se duhet që ata të jenë njerëz akademik, njerëz të rinj në ndonjë skenë, dhe që nuk janë korruptuar deri më tani.

Deklaratë: Grupi Punues Argjentina, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Mandat i KOMRA duhet të jetë periudha prej viti 1991 deri në vitin 2008, kur me shpalljen e pavarësisë së Kosovës edhe përfundoi shpër- bërja e ish-RSFJ.

Kjo periudhë që do ta mbulojë komisioni, duhet të jetë prej vitit 1991, pra që nga ndarja... shpallja e pavarësisë së Sllovenisë e deri në vitin 2008, kur u shpall pavarësia e Kosovës. Pra, ne mendojmë se brenda kësaj periudhe kohore, parimisht, edhe kanë ndodhur më së tepërmi ngjarje që lidhen me punën e komisionit.

Deklaratë: Grupi Punues Afrika Jugore, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

KOMRA duhet të fokusohet në vërtetimin e fakteve, të cilat i kontribuojnë sqarimit të asaj se për se ndodhën krimet.

Duhet të vërtetohen faktet objektive për krimet e luftës dhe përgjegjësitë e kryesve të tyre, përfshirë edhe përgjegjësinë e bashkësisë ndërkombëtare. Pra, duhet shqyrtuar objektivisht rolin e të gjitha

grupeve etnike që morën pjesë dhe rolin e bashkësisë ndërkombëtare në parandalimin apo në përkrahjen e atyre konflikteve.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Në të vërtetë, komisioni nuk do të duhej të merrej me shkaqet e disa ngjarjeve, por me tepër me faktet, sepse faktet janë më të rëndësishmet. E kur i dimë faktet atëherë edhe vetë mund të vijmë deri te disa përfundime dhe të shohim se përse ka ndodhur diçka.

Deklaratë: Grupi Punues Peru, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Është i domosdoshëm programi për mbrojtjen e viktimave dhe dëshmitarëve, i cili mundëson mbrojtjen e identitetit.

Do të duhej të organizoheshin dëshmime publike, bashkë me mbrojtjen eventuale të identitetit. Pra, dëshmitarët që nuk dëshirojnë ta zbulojnë identitetin e vet do të duhej të kenë mundësinë për mbrojtjen e identitetit të tyre.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

KOMRA duhet të themelojë Ditën e Kujtimit për të gjitha viktimat, dhe të iniciojë që në secilin vend të vrasjeve të ngrihet nga një përmendore me emrat e viktimave.

[Duhet që] të jetë një ditë e përbashkët e kujtimit në të gjitha viktimat, pavarësisht shtetit. Kjo do të duhej të jetë datë neutrale, le të themi, data e themelimit të KOMRA, ose ndonjë datë krejtësisht tjetër. Do të duhej të vendoseshin përmendore në vendet e vrasjeve, dhe në ato përmendore të shkruheshin emrat e viktimave.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.

Të themelohet një fond i përbashkët ndër-shtetëror për stipendimin e fëmijëve të të vrarëve dhe të të zhdukurve.

Themelimi i fondit të përbashkët për stipendimin e të rinjve do të ishte një ide e mirë. Por problemi në rajonin tonë është se shtetet nuk kanë para për diçka të tillë, por do të duhej që të krijohet një fond i tillë, me ndihmën e njerëzve të vullnetit të mirë, të ndonjë donacioni, ndoshta edhe nga Bashkimi Evropian, në mënyrë që viktimat dhe familjet e tyre të ndihmohen financiarisht.

Deklaratë: Grupi Punues Maroko, Konsultat Kombëtare me të Rinjtë, Beograd, Serbi, 16 prill 2009.